

Üniversitede Görev Yapan Akademik ve İdari Personelin Spora Yönelik Tutumlarının İncelenmesi

Investigation of The Attitudes of Academic and Administrative Staff Working
in The University Towards Sports

Öz

Çalışmada üniversite ortamında, farklı çalışma alanlarında bulunan idari personelin ve akademik personelin spora yönelik tutumlarının, psikososyal, fiziksel zihinsel gelişim alanları bağlamında incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın evrenini üniversitelerde görev yapan akademik ve idari personel, örneklem grubu ise bu kurumlarda aktif çalışan ve basit rastgele yöntemine uygun olarak iletişim kurulan 45 akademisyen ve 55 idari personel olmak üzere toplam 100 katılımcı oluşturmuştur. Katılımcılara Koçak (2014) tarafından geliştirilen "Spora Yönelik Tutum Ölçeği" uygulanmıştır. Verilerin analizinde IBM Spss23 paket programı kullanılmıştır. Analiz %95 güven aralığı içerisinde $p < 0,05$ değeri anlamlı kabul edilmiştir. Katılımcılar eğitim durumu, medeni durum ve görev alanı bağlamında spora yönelik tutum ölçeği alt boyutlarında değerlendirilmiş olup, psikososyal gelişme ($p:0,019 < 0,05$), fiziksel gelişme ($p:0,005 < 0,05$) ve zihinsel gelişme ($p:0,045 < 0,05$) alt boyutlarında cinsiyet bağlamında anlamlı farklılıklar olduğu belirlenmiştir. Eğitim durumu ve medeni durum değişkenine göre $p < 0,05$ düzeyinde anlamlı bir farklılık saptanmamıştır. Görev alanlarına göre (akademik personel-idari personel) değerlendirildiğinde psikososyal gelişme alt boyutunda akademik ve idare personel arasında anlamlı farklılık saptanmış ($p:0,45 < 0,05$); fiziksel gelişme ve zihinsel gelişme parametrelerinde anlamlı bir farklılık saptanmamıştır. Sonuç olarak akademik ve idari personelin spora yönelik algısı incelendiğinde, cinsiyet bağlamında kadınların sporun psikososyal gelişime, fiziksel gelişime ve zihinsel gelişime olumlu katkı sağladığı düşüncesinin erkeklere oranla daha yüksek olduğu, görev alanına göre ise akademik personelin idari personele oranla sporun psikososyal yönden kendini iyi hissetmesini sağladığı düşüncesinin daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

Abstract

In the study, it is aimed to examine the attitudes of the administrative staff and academic staff in different fields of study towards sports in the context of psychosocial, physical and mental development areas. The universe of the research consisted of academic and administrative staff working in universities, and the sample group consisted of a total of 100 participants, 45 academicians and 55 administrative staff, who were actively working in these institutions and were contacted in accordance with the simple random method. The "Attitude Scale Towards Sports" developed by Koçak (2014) was applied to the participants. The scale consists of 22 items and 3 sub-dimensions. Kolmogorov Smirnov test was applied to the variables. It was determined that the variances of the variables obtained as a result of the test did not show normal distribution. The analysis between the sub-dimensions of the scale and demographic information was carried out with the Mann Whitney U test. The $p < 0,05$ value was considered significant within the 95% confidence interval of the analysis. Participants were evaluated in the sub-dimensions of the attitude scale towards sports in the context of their educational status, marital status and field of duty, and included psychosocial development ($p:0,019 < 0,05$), physical development ($p:0,005 < 0,05$) and mental development ($p:0,045 < 0,05$). 0.05 sub-dimensions were found to have significant differences in terms of gender. There was no significant difference at the $p < 0,05$ level according to the variables of education and marital status. When evaluated according to their duties (academic personnel-administrative personnel), a significant difference was found between academic and administrative personnel in the psychosocial development sub-dimension ($p:0,45 < 0,05$); No significant difference was found in physical development and mental development parameters.

Merve Bektaş

Öğr. Gör., Gümüşhane Üniversitesi,
Şiran Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu,
Tıbbi Hizmetler ve Teknikler Bölümü,
Gümüşhane, Türkiye, merve_bkts@hotmail.com,
Orcid No: <https://orcid.org/0000-0003-4239-7790>

Okan Demir

Öğr. Gör., Gümüşhane Üniversitesi,
Şiran Mustafa Beyaz Meslek Yüksekokulu,
Mülkiyet Koruma ve Güvenlik Bölümü,
Gümüşhane, Türkiye, okandr61@gmail.com,
Orcid No: <https://orcid.org/0000-0002-8296-6188>

Article Type / Makale Türü

Research Article / Araştırma Makalesi

Anahtar Kelimeler

spor, fiziksel gelişme, psikososyal gelişme, zihinsel gelişme, akademik ve idari personel

Keywords

sports, physical development, psychosocial development, mental development, and administrative staff

Submitted: 09 / 08 / 2022

Accepted: 19 / 09 / 2022

Giriş

İş yükünün yoğun olduğu toplumlarda, çalışma koşullarının uygunsuzluğu ve bu faktörlerden kaynaklanan stres sonucunda meydana gelen aşırı yüklenme, bireylerin sağlığının bozularak verimliliğinin azalmasına yol açmaktadır. Uzun süren sabit çalışma pozisyonları, ergonomik uygunsuzluk, aşırı efor gerektiren işler, fiziksel ve zihinsel strese sebep olmaktadır. Teknolojik gelişmeler, ağır fiziksel işlerin miktarını azaltmıştır. Yoğun teknolojik gelişmeler sonucunda insan gücüne olan talep azalmış, birçok iş otomasyon sistemleri yardımıyla yapıyor hale gelmiştir. Dijitalleşmenin yoğun olduğu çağımızda teknoloji alanındaki bu gelişmeler refah seviyesini artırmakla beraber güncel anlamda bir çok yeni sorunun ortaya çıkmasına da doğrudan ya da dolaylı olarak neden olmuştur (Doğan, 2020). Bu değişim süreci insan faktörü üzerindeki dikkat dağınıklığı, alan eksikliği, zihinsel ve duygusal baskı artmıştır (Von Onciul J.,1996). İş hayatındaki değişimin sonucu olarak günlük işlerde yapılan fiziksel aktivite oldukça azalmış, bireyler daha az hareket etmeye başlamıştır. Bu durum da yaşam kalitesinin azalmasına sebep olmuştur.

Günümüzde kaliteli ve sağlıklı yaşam, uzun yaşamdan daha önemli bir hal almıştır. Yaşam kalitesi (quality of life) Dünya Sağlık Örgütü tarafından, "hedefleri, beklentileri, standartları, ilgileri ile bağlantılı olarak, kişilerin yaşadıkları kültür ve değer yargılarının bütünü içinde durumlarını algılama biçimi" olarak tanımlamaktadır (Vural Ö. ve ark.,2010). Bireylerin hayat kalitesinin artırılması noktasında fiziksel aktivitenin öneminin gittikçe arttığı söylenebilir.

Fiziksel aktivite, iskelet kasları aracılığıyla beden hareket etmesi sonucunda enerji harcaması olarak tanımlanmaktadır (Rowland P. W. ve Freedson, P.,1994). Her türlü fiziksel aktivite enerji harcamasını gerektirir (Zorba, 2010). Fiziksel aktivitenin faydaları göz önünde bulundurulduğunda, birey ve toplumların sağlıklı ve yaşam kalitesi yüksek bir hayat sürdürmeleri için fiziksel aktivite içeren etkinliklere katılım sağlaması konusunda teşvik edilmelidir. Kaliteli yaşam sürdürülmesi ve yaşam süresinin uzatılması için bunun kritik bir öneme sahip olduğu düşünülmektedir (Yüksel E.,2001). Fiziksel aktivite, yaşlanma sonucunda meydana gelen fizyolojik değişikliklerin ve hareketsiz bir hayat sürdürme sonucunda ortaya çıkabilecek tansiyon, şeker, kemik erimesi gibi hastalıkların görülme olasılığını düşürürken, hücresel boyutta düşünüldüğünde de yaşlanmayı azaltıcı - antiaging- etkiye sahip olduğu belirtilmiştir (Rebello-Marques A. ve ark,2018). Dünya Sağlık Örgütü (WHO)'ün yayımladığı bir rapora göre, hareketsiz yaşam dünya genelinde yılda yaklaşık 1.9 milyon kişinin ölümüne yol açmaktadır. Ayrıca meme kanseri, kolon kanseri ve diyabet görülen vakaların yaklaşık %10-16'sına ve kalp hastalıklarının %22'sine hareketsiz yaşam sebep gösterilmektedir. Amerikan Spor Hekimleri Birliği (ACSM) ve Amerikan Diyetisyenler Birliği rehberlerine göre, yetişkin bireylerin haftanın her günü ya da çoğu gününde minimum yarım saat, şiddeti orta düzeyde olan aktivite yapması gerektiği bildirilmiştir (Savcı S. ve ark.,2006)

Fiziksel aktivite, egzersiz ya da spor, bireyin sağlık durumunun korunmasına yardımcı olan, hastalıklara karşı savunma sistemini güçlendiren aktivitelerdir. Fiziksel uygunluk seviyesinin düşük olması, kronik hastalıkların ortaya çıkma riskini doğurmaktadır. Düzenli spor alışkanlığının edinilmesi genel olarak vücut bütünlüğünün korunmasının yanında, sağlam bir fiziksel yapının gelişimine olanak sağlamaktadır. Yapılan egzersiz vücutta birçok biyokimyasal değişikliğe neden olmaktadır. Egzersiz sırasında, kanda noradrenalin miktarı artmakta ve sonucunda depresyon semptomlarının azalmasını sağlamakta, ayrıca beyinde endorfin seviyesi artmakta, bu da vücudun doğal ağrı kesici ve mutluluk maddesi olarak bilinmektedir. Ayrıca egzersiz sonrası salınan bazı hormonların ağrı eşiğini yükselttiği ve psikolojiye yönelik genel bir iyilik hali yarattığı belirlenmiştir (Özer D. ve Baltacı G., 2008). Fiziksel aktivite, iskelet-kas sistemi sağlığının, sırt ağrılarının, osteoporozun iyileştirilmesinde, vücut ağırlığını korumasında, depresyon, anksiyete gibi ruhsal hastalıkların iyileştirilmesinde etkilidir. Tıbbi faydalarının yanında sosyal ilişkileri artırarak, şiddet eğilimini azalttığı bildirilmektedir (Akyol A., 2008).

Kişiler gün boyunca fiziksel olarak aktif olunabilecek dört farklı alanda bulunmaktadır. Bu alanlar; işyerinde bulunma, ulaşım yerleri (yürüyüş, bisiklete binme, vb.), ev içi işler, boş zaman (spor ve rekreasyonel) aktiviteleridir (Akyol A. ve ark.,2008, Özer D. ve ark, 2008). Fiziksel olarak aktif olunabilecek alanlar dikkate alındığında, zamanın büyük bir diliminin işyeri ortamında geçirildiği görülmektedir. Bu durumda çalışan bireylerin, buldukları ortamda fiziksel olarak aktif

olmaları konusunda bilgi sahibi olmaları ve fiziksel aktivitelerde bulunmaları onların sağlıklı ve zinde bir yaşam sürmelerine sebep olacaktır.

Üniversiteler, Yükseköğretim Kanunu'nun ilgili maddesinde kamuyu temsil eden bilimsel çalışmalar açısından kendi içerisinde özerklik statüsü bulunan kuruluş ve birimlerden oluşan yapı olarak tanımlanmıştır. Üniversiteler kurumsal yapı içerisinde akademik ve idari personelden oluşmaktadır. Farklı görev ve sorumlulukları olan bu personel sınıflandırılması aynı zamanda kendilerine yönelik olarak düzenlenen ayrı kanunlara tabi olarak çalışmaktadır (Sayan, 2009).

Yapılan bu çalışmada, üniversite ortamında masa başında ve iş gücü gerektiren farklı çalışma alanlarında görev yapan personelin sahip olduğu cinsiyet, eğitim durumu ve medeni durum değişkenlerinin egzersizin gelişim alanları olan fiziksel, psikolojik ve zihinsel alana olan etkileri üzerindeki tutumlarının değerlendirilmesi amaçlanmıştır.

1.Yöntem

1.1.Araştırmanın Modeli

Araştırmada toplum içerisinde demografik olarak farklılık oluşturan cinsiyet, medeni durum ve eğitim seviyesi değişkenleri ile ölçeğin alt boyutları olan psikososyal, fiziksel ve zihinsel gelişme faktörleri ile anlamlı farklılık oluşturup oluşturmadığı incelenmiştir.

1.2.Araştırmanın Evreni ve Örneklem Grubu

Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı'na bağlı devlet ve vakıf üniversitelerinde çalışan idari ve akademik personel araştırma evrenini oluşturmaktadır. Örneklem grubu ise bu kurumlarda aktif olarak çalışan ve basit rastgele yöntemine uygun olarak sosyal medya ya da kişisel iletişim kanalları yoluyla iletişim kurulan 45 akademisyen ve 55 idari personel olmak üzere toplam 100 katılımcı iştirak etmiştir.

1.3.Veriler Toplama Aracı

Çalışmada araştırmacılar tarafından düzenlenen, katılımcıların yaş, cinsiyet, medeni durum, eğitim düzeyi, üniversitede yaptığı göreve ait seçeneklerin olduğu "kişisel bilgi formu" aracılığıyla tanımlayıcı bilgileri saptanmıştır. Araştırmaya katılan akademik ve idari personele Koçak (2014) tarafından geliştirilen geçerlik ve güvenilirlik çalışması yapılan "Spora Yönelik Tutum Ölçeği" uygulanmıştır.

Ölçek toplam 22 maddeden ve 3 alt boyuttan meydana gelmiştir. Psikososyal gelişme alt boyutuna ait 12, fiziksel gelişme alt boyutuna ait 6 ve zihinsel gelişme alt boyutunda ait 4 madde bulunmaktadır. Çalışmada kullanılan ölçek 5'li Likert şeklinde düzenlenmiştir. Maddeler "5- Kesinlikle Katılıyorum", "4- Katılıyorum", "3- Orta Düzeyde Katılıyorum", "2- Katılmıyorum" ve "1- Kesinlikle Katılmıyorum" olarak puanlandırılmıştır. Bu puanlama sistemi ile ölçekten alınabilecek en yüksek puan 110 en düşük puan 22 olarak belirlenmiştir. Ayrıca ölçek alt boyutlarından psikososyal gelişmenin maksimum puanı 60, minimum puanı 12, fiziksel gelişme alt boyutunun en yüksek puanı 30, en düşük 6 ve zihinsel alt boyutun sırasıyla 20 ve 4 olarak hesaplanmıştır.

1.4.Verilerin Analizi

Normal dağılım kavramı Gauss tarafından ortaya atılan ve ortamda rastgele seçilen örneklem grubunun sahip olduğu nicel verilerin dağılımının simgesel olarak çan eğrisine benzer bir şekilde yerleşim gösterdiği ileri sürmektedir (Cevahir, 2020). Verilerin normal dağılım gösterdiği varyans sayılarının birbirine eşit olduğu ve örneklem grubunun sayısının 30'dan fazla olduğu durumlarda parametrik testler, veri dağılımının normal olmadığı durumlarda ise non parametrik testler kullanılır (Yılmaz, 2007)

Araştırmada kullanılan çevrimiçi anket sonucunda elde edilen verilerin analizinde IBM Spss23 paket programı kullanılmıştır. Spss programı aracılığıyla değişkenlerin tümüne Kolmogorov Smirnov testi uygulanmıştır. Yapılan test sonucunda elde edilen verilere bakıldığında değişkenlerin varyanslarının p değerinin 0.05'ten küçük olduğu ve normal dağılım göstermediği saptanmıştır.

Çalışmamızdaki değişkenler normal dağılım göstermediği için ölçeklerin alt boyutları ile demografik bilgiler arasındaki analiz, t testinin non parametrik karşılığı olan Mann Whitney U testi

ile gerçekleştirilmiştir. Analiz %95 güven aralığı içerisinde değerlendirilerek $p < 0,05$ değeri anlamlı kabul edilmiştir.

2. Bulgular

Tablo 1. Tanımlayıcı Bilgiler

		N	Yüzde (%)
Görev Alanı	Akademisyen	45	45
	İdari Personel	55	55
	TOPLAM	100	
Yaş	18-28	13	13
	29-39	62	62
	40 yaş ve üstü	25	25
	TOPLAM	100	
Cinsiyet	Erkek	61	61
	Kadın	39	39
	TOPLAM	100	
Medeni Durum	Evli	65	65
	Bekar	35	35
	TOPLAM	100	
Eğitim Düzeyi	Önlisans/Lisans	46	46
	Lisansüstü	54	54
	TOPLAM	100	

Araştırma 45 (%45) akademik ve 55 (%55) idari personel olmak üzere toplam 100 adet katılımcı ile gerçekleştirilmiştir. Çalışmaya katılan akademik ve idari personele ait olan tanımlayıcı bilgiler (yaş, cinsiyet, medeni durum ve eğitim düzeyi) Tablo.1' de gösterilmiştir.

Tablo.1 değerlendirildiğinde, katılımcıların %13'ü 18-28 yaş aralığında, %62'si 29-39 yaş aralığında ve %25'i de 40 yaş ve üstü bireylerden oluşmaktadır. Katılımcıların %61'i erkek %39'u kadın, %65'i evli %35'i bekadır.

Eğitim düzeyi incelendiğinde araştırmaya katılan akademik ve idari personelin %46'sı lisans ya da ön lisans ve %54'ü lisansüstü eğitime sahiptir.

Tablo 2. Spora Karşı Tutum Ölçeği ile Cinsiyet Değişkeni Verileri

Alt Boyutlar	Cinsiyet	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	Mann Whitney U	z	p
Psikososyal Gelişme	Erkek	61	45,07	2749,00	858,000	-2,347	,019*
	Kadın	39	59,00	2301,00			
	TOPLAM	100					
Fiziksel Gelişme	Erkek	61	44,10	2690,00	799,000	-2,779	,005*
	Kadın	39	60,51	2360,00			
	TOPLAM	100					
Zihinsel Gelişme	Erkek	61	45,98	2804,50	913,500	-1,962	,045*
	Kadın	39	57,58	2245,50			
	TOPLAM	100					

* $p < 0,05$

Araştırmaya katılan personelin spora karşı tutumlarına bakıldığında; psikososyal gelişme ($p:0,019 < 0,05$), fiziksel gelişme ($p:0,005 < 0,05$) ve zihinsel gelişme ($p:0,045 < 0,05$) alt boyutlarında erkek ve kadınlar arasında anlamlı farklılıklar olduğu belirlenmiştir.

Tablo.2' deki veriler incelendiğinde (sıra ortalamaları) kadınların sporun psikososyal gelişime, fiziksel gelişime ve zihinsel gelişime olumlu katkı sağladığı düşüncesi erkeklere oranla daha yüksek olduğu söylenebilir.

Tablo 3. Spora Karşı Tutum Ölçeği ile Eğitim Durumu Değişkeni Verileri

Alt Boyutlar	Eğitim Durumu	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	Mann Whitney U	z	p
Psikososyal Gelişme	Önlisans/Lisans	46	49,10	2258,50	1177,500	-447	,655
	Lisansüstü	54	51,69	2791,50			
	TOPLAM	100					

Fiziksel Gelişme	Önlisans/Lisans	46	50,71	2332,50			
	Lisansüstü	54	50,32	2717,50			
	TOPLAM	100			1232,500	-0,66	,947
Zihinsel Gelişme	Önlisans/Lisans	46	52,90	2433,50			
	Lisansüstü	54	48,45	2616,50			
	TOPLAM	100			1131,500	-769	,442

Katılımcıların, ölçeğin sahip olduğu alt boyutlarda almış oldukları puanlar ile eğitim durumu değişkeni arasında uygulanan test sonucunda anlamlı bir farklılık saptanamamıştır.

Tablo 4. Spora Karşı Tutum Ölçeği ile Medeni Durum Değişkeni Verileri

Alt Boyutlar	Eğitim Durumu	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	Mann Whitney U	z	p
Psikososyal Gelişme	Evli	65	49,32	3206,00			
	Bekar	35	52,69	1844,00			
	TOPLAM	100			1061,000	-554	,580
Fiziksel Gelişme	Evli	65	48,28	3138,00			
	Bekar	35	54,63	1912,00			
	TOPLAM	100			993,000	-1052	,293
Zihinsel Gelişme	Evli	65	49,17	3196,00			
	Bekar	35	52,97	1854,00			
	TOPLAM	100			1051,000	-629	,529

Katılımcıların, ölçeğin sahip olduğu alt boyutlarda almış oldukları puanlar ile medeni durumlarını gösteren değişken arasında farklılığı ölçen test sonucunda anlamlı bir farklılık saptanamamıştır.

Tablo 5. Spora Karşı Tutum Ölçeği ile Görev Alanı Değişkeni Verileri

Alt Boyutlar	Görev Alanı	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	Mann Whitney U	z	p
Psikososyal Gelişme	Akademisyen	45	56,92	2561,50			
	İdari Personel	55	45,25	2488,50			
	TOPLAM	100			948,500	-2005	,045*
Fiziksel Gelişme	Akademisyen	45	51,18	2303,00			
	İdari Personel	55	49,95	2747,00			
	TOPLAM	100			1207,00	-,213	,831
Zihinsel Gelişme	Akademisyen	45	50,11	2255,00			
	İdari Personel	55	50,82	2795,00			
	TOPLAM	100			1220,00	-,122	,903

*p<0.05

Katılımcıların spora karşı tutum ölçeğinin alt boyutlarından almış oldukları puanların, görev alanları ile göre anlamlı bir farklılık oluşturup oluşturmadığına yönelik olarak uygulanan non-parametrik Mann Whitney-U testi sonucunda, psikososyal gelişme alt boyutunda akademik ve idare personel arasında anlamlı farklılık saptanmış ($p:0,045<0,05$); fiziksel gelişme ve zihinsel gelişme parametrelerinde gruplar arasında anlamlı bir farklılık saptanamamıştır.

Tablo.5' deki veriler değerlendirildiğinde sporun psikososyal gelişme olumlu katkı sağladığına olan tutumun Akademik personelde idari personele oranla daha yüksek olduğu söylenebilir.

Sonuç ve Değerlendirme

Yapılan bu araştırmada üniversitede görev alan akademik ve idari personel bazında spora yönelik tutum değerlendirilmiştir. Literatür çalışmalarına bakıldığında Koçak (2014) tarafından geliştirilen spora yönelik tutum ölçeğinin genellikle üniversitelerin çeşitli Fakülte ve Meslek Yüksekokulu öğrencilerine uygulandığı bunun dışında az da olsa ilköğretim ve lise düzeyinde öğrenim gören öğrencilere de uygulandığı belirlenmiştir. Ayrıca Sarı ve Taylan (2020) tarafından bu ölçek kullanılarak yapılan çalışmada öğrenci ve mezun grupları üzerinde bir çalışma yapılmıştır. Fakat bu ölçeğin üniversite personeline (akademik-idari) uygulandığı bir çalışmaya rastlanmamıştır. Bu ölçeğin yanı sıra yine lise düzeyinde eğitim gören öğrencilerin katılımı ile Şentürk (2015) tarafından geliştirilen "aktif spor yapma", "sporla yaşama" ve "spora ilgi duyma" alt

boyutlarını içeren spora yönelik tutumun değerlendirilmesi ölçeği çoğunlukla çeşitli öğrenci gruplarına uygulanmış olup bunun dışında meslek alanında Gökdağ (2018) tarafından okul yöneticilerinden oluşan katılımcı grubuyla yapılan yüksek lisans tez çalışmasında ve Togo ve Öztürk (2020) tarafından yapılan spor organizasyonuna katılan banka çalışanları üzerinde uygulanmıştır.

Katılımcıların spora karşı tutumları değerlendirildiğinde psikososyal gelişme, fiziksel gelişme ve zihinsel gelişme alt boyutlarının tamamında cinsiyet bağlamında erkek ve kadınlar arasında anlamlı farklılıklar olduğu saptanmıştır. Kadın katılımcıların tüm bu alt boyutlarda farkındalıklarının erkeklere oranla daha yüksek olduğu görülmektedir. Bu sonuç toplum genelinde kadınların fit olma isteklerinin etkisiyle spora yönelik araştırmaları daha fazla yapıyor olması, düzenli egzersiz yapma potansiyelinin bu bakış açısı ile paralel olduğu düşünülmektedir. Gökdağ (2018) tarafından Şentürk (2015)'ün geliştirdiği ölçek kullanılarak yapılan yüksek lisans tez çalışmasında okul yöneticileri cinsiyet bağlamında değerlendirildiğinde kadın ve erkek arasında anlamlı farklılık olduğu belirlenmiş olup bu bulgu da yapılan bu çalışmayı destekler niteliktedir. Öztürk (2020) tarafından yine aynı ölçek kullanılarak banka çalışanları üzerine yapılan çalışmada cinsiyet faktörü değerlendirildiğinde erkek katılımcıların kadınlara göre; sporla ilgilenme ve aktif spor yapma düzeyleri alt boyutlarının tümünde daha yüksek değerlere sahip olduğu belirlenmiştir.

Medeni durum değişkeni veri setine eklenirken bekar olan akademik ve idari personelin spor gibi sosyal etkinliklere evli olanlardan daha fazla zaman ayırabileceği dolayısıyla farkındalıklarının daha fazla olabileceği düşünülmekteydi fakat spora karşı tutum ölçeği tüm alt boyutlarında değerlendirildiğinde medeni durum bağlamında anlamlı bir farklılık saptanmamıştır.

Katılımcıların tüm alt boyutlar içerisinde, sporun psikososyal gelişme olumlu katkı sağladığına karşı tutumunun akademik personelde idari personele oranla daha yüksek olduğu görülmektedir. Katılımcıların spora karşı tutum ölçeğinin alt boyutlarına verdikleri cevaplar puanlandırıldığında, eğitim durumu değişkenine göre anlamlı bir farklılık belirlenmemiştir. Personellerin çalışma alanlarına göre (akademik-idari) anlamlı farklılık belirlenmiş olmasına rağmen eğitim durumu değişkeninde bir farklılık belirlenmemiş olması ilgi çekicidir. Bu durum günümüzde artık idari personele de kendini geliştirme fırsatı verilmesiyle idari birimlerde çalışan personelin de lisansüstü eğitim ile farkındalığının arttığını düşündürülebilir. Sarı ve Taylan (2020) tarafından yapılan çalışmada İlk ve Acil Yardım öğrenci ve mezun gruplarına Koçak (2014) tarafından geliştirilen ölçek uygulanmış olup ölçek alt boyut ve toplam puanlarında bu gruplar arasında anlamlı bir farklılık bulunmadığı belirtilmiştir. Mevcutta öğrenimi devam eden ve mezun olan öğrencilerin spora yönelik tutumları açısından benzer düşüncede oldukları belirlenmiştir. Gökdağ (2018) tarafından Şentürk (2015)'ün geliştirdiği ölçek kullanılarak okul yöneticileri üzerine yapılan yüksek lisans tez çalışmasında okul yöneticilerinin spora ilgi duymaya yönelik tutumlarının yüksek olduğu kanısına varılmıştır. Yine aynı ölçek kullanılarak Öztürk (2020) tarafından yapılan çalışmada spora yönelik tutum alt boyutlar bağlamında eğitim düzeyiyle birlikte değerlendirildiğinde anlamlı bir fark olmadığı görülmüştür. Bu da çalışmayı destekler niteliktedir. Sonuç olarak akademik ve idari personelin spora yönelik algısı incelendiğinde, cinsiyet bağlamında kadınların sporun psikososyal gelişime, fiziksel gelişime ve zihinsel gelişime olumlu katkı sağladığı düşüncesinin erkeklere oranla daha yüksek olduğu, görev alanına göre ise akademik personelin idari personele oranla sporun psikososyal yönden kendini iyi hissetmesini sağladığı düşüncesinin daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Katılımcılardan elde edilen veriler bütünsel olarak değerlendirildiğinde sporun özellikle psikososyal gelişim alanına etki ettiği söylenebilir.

Farklı çalışma grupları ve meslek gruplarıyla ölçekler yeniden uygulanıp daha büyük bir örneklem grubu kullanılarak çalışmalar yapıp literatüre meslek gruplarına göre spora yönelik tutum bağlamında katkı sağlanabilir. Ayrıca bu gruplara bir aktivite planlaması çerçevesinde egzersiz yaptırılarak başlangıç ve egzersiz sonrasındaki tatmin ve tutum düzeyleri incelenebilir.

Kaynakça

Akyol, A. G. A., Bilgiç, A. G. P., & Ersoy, G. (2008). Fiziksel aktivite, beslenme ve sağlıklı yaşam. Baskı. Ankara: Klasmat Matbaacılık.

- Azade, S. & Taylan, S. (2020). İlk ve Acil Yardım Önlisans Programı Öğrenci ve Mezunlarının Spora Yönelik Tutumlarının Değerlendirilmesi. *Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 18(2), 39-49.
- Bulut, S. (2010). Bir fizik tedavi ve rehabilitasyon eğitim ve araştırma hastanesinde görev yapan personelin fiziksel aktivite düzeyi ve ilgili faktörlerin belirlenmesi. Ankara (Doctoral dissertation, Yüksek lisans tezi, Hacettepe Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü). Gökdağ, M. (2018). Okul yöneticilerinin spora yönelik tutumları ve kadınların spor etkinliklerine katılımlarına dair görüşlerinin araştırılması (Bartın örneği) (Master's thesis, Bartın Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü).
- Doğan N. (2020). İyiliğin Reklamını Yapmak: Sosyal Fayda Reklamcılığı ve Dijitalleşme. *Dijital Yayıncılık* s.417-435 Nobel Kitabevi.
- Koçak, F. (2014). Üniversite öğrencilerinin spora yönelik tutumları: bir ölçek geliştirme çalışması. *Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 12(1), 59-69.
- MacAuley, D. (1994). A history of physical activity, health and medicine. *Journal of the Royal Society of Medicine*, 87(1), 32.
- Özer, D., Baltacı, G., & Tedavi, F. (2008). İş yerinde fiziksel aktivite. *Klasmat Matbaacılık*, Ankara, 19, 21.
- Rebello-Marques, A., De Sousa Lages, A., Andrade, R., Ribeiro, C. F., Mota-Pinto, A., Carrilho, F., & Espregueira-Mendes, J. (2018). Aging hallmarks: the benefits of physical exercise. *Frontiers in endocrinology*, 9, 258.
- Rowland, T. W., & Freedson, P. S. (1994). Physical activity, fitness, and health in children: a close look. *Pediatrics*, 93(4), 669-672.
- Satcher, D., Lee, R.P. (1996). Physical activity and health. U.S. Department of Health and Human Services, Centers for Disease Control and Prevention, National Centers for Chronic Disease Prevention and Health Promotion, The President's Council on Physical Fitness and Sports. A Report of the Surgeon General.
- Savcı, F. D. S., Öztürk, U. F. M., & Arıkan, F. D. H. (2006). Üniversite öğrencilerinin fiziksel aktivite düzeyleri. *Türk Kardiyol Dern Arfl*, 34(3), 166-172.
- Sayan, İ. Ö. (2009). Türkiye'de Kamu Personel Sistemi: İdari, Askeri, Akademik, Adli Personel Ayrımı. *Ankara Üniversitesi Sbf Dergisi*, 64(01), 201-245.
- Şentürk, H. E. (2015). Sportif tutum ölçeği: geliştirilmesi, geçerliliği ve güvenilirliği. *CBÜ Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 7(2), 8-18.
- T.C. Sağlık Bakanlığı. (2008). Fiziksel aktivite bilgi serisi. Ankara.
- Togo, O. T., & Öztürk, A. (2020). Spor Organizasyonlarına Katılan Çalışanların Spora Yönelik Tutumlarının İncelenmesi: Şirketler Ligi Örneği. *Spor ve Performans Araştırmaları Dergisi*, 11(1), 55-64.
- Von Onciul, J. (1996). ABC of work related disorders: stress at work. *Bmj*, 313(7059), 745-748.
- Vural, Ö., Serdar, E. L. E. R., & GÜZEL, N. A. (2010). Masa başı çalışanlarda fiziksel aktivite düzeyi ve yaşam kalitesi ilişkisi. *Spormetre beden eğitimi ve spor bilimleri dergisi*, 8(2), 69-75.
- Yılmaz H. (2007) İstatistiksel Testler ve Örneklem Büyüklüğünün Saptanması www.tavsiyedyorum.com/makale_298.htm Erişim Tarihi : 22.07.2022
- Yüksel, E. (2001). Çalışan kadınların fiziksel aktivite düzeylerini etkileyen faktörlerin incelenmesi. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ankara Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü.
- Zorba, E. (2010). Fiziksel aktivite ve fiziksel uygunluk ders notları.

Extended Abstract

Aim and Scope

In this study, it was aimed to evaluate the attitudes of the personnel who work at a desk in the university environment and in different work areas that require workforce, on the effects of gender, educational status and marital status variables on the physical, psychological and mental areas, which are the development areas of exercise.

Methods

1.1. Model of the Research

In the study, it was examined whether there was a significant difference between the variables of gender, marital status and education level, which make a demographic difference in the society, and the psychosocial, physical and mental development factors, which are the sub-dimensions of the scale.

1.2. Research Population and Sample Group

The population of the research consists of academic and administrative staff working in state and foundation universities affiliated. The sample group consists of 45 academicians and 55 administrative staff actively working in these institutions and communicating via social media or personal communication channels in accordance with the simple random method. 100 participants participated.

1.3. Data Collection Tool

In the study, the descriptive information of the participants was determined through the "personal information form", which was prepared by the researchers, which included the options of the participants' age, gender, marital status, education level, and the position they performed at the university.

The "Attitude Scale Towards Sports" developed by Koçak (2014), the validity and reliability study of which was conducted, was applied to the participants.

1.4. Analysis of Data

The concept of normal distribution was put forward by Gauss and suggests that the distribution of the quantitative data possessed by the randomly selected sample group in the environment is located symbolically similar to the bell curve (Cevahir, 2020). Parametric tests are used in cases where the number of variances in which the data are normally distributed and the number of the sample group is more than 30, and non-parametric tests are used in cases where the data distribution is not normal (Yılmaz, 2007).

IBM Spss23 package program was used in the analysis of the data obtained as a result of the online questionnaire used in the research. Kolmogorov Smirnov test was applied to all the variables through the Spss program. When the data obtained as a result of the test were examined, it was determined that the p value of the variances of the variables was less than 0.05 and did not show a normal distribution.

In the literature, independent samples t-test is used to analyze the significant difference between the two means. Since the variables in our study did not show normal distribution, the analysis between the sub-dimensions of the scales and demographic information was carried out with the Mann Whitney U test, which is the non-parametric equivalent of the t-test. The analysis was evaluated within the 95% confidence interval and the $p < 0.05$ value was considered significant.

Findings

Considering the attitudes of the personnel participating in the research towards sports; It was determined that there were significant differences between men and women in psychosocial development ($p:0.019 < 0.05$), physical development ($p:0.005 < 0.05$) and mental development ($p:0.045 < 0.05$) sub-dimensions.

When the data in Table.2 is examined (mean rank), it can be said that women think that sports contribute positively to psychosocial development, physical development and mental development compared to men.

As a result of the non-parametric Mann Whitney-U test applied to determine whether the scores obtained from the sub-dimensions of the scale of attitude towards sports of the participants in Table.3 create a significant difference according to the variable of educational status, no significant difference was found between the groups at the $p < 0.05$ level.

In Table.4, as a result of the non-parametric Mann Whitney-U test applied to determine whether the scores of the participants from the sub-dimensions of the scale of attitude towards sports create a significant difference according to the marital status variable, no significant difference was found between the groups at the $p < 0.05$ level.

In Table.5, as a result of the non-parametric Mann Whitney-U test applied to determine whether the scores of the participants from the sub-dimensions of the scale of attitude towards sports create a significant difference according to their field of duty, a significant difference was found between the academic and administrative staff in the psychosocial development sub-dimension. ($p:0,045 < 0,05$); There was no significant difference between the groups in physical development and mental development parameters. When the data is evaluated, it can be said that the attitude towards the positive contribution of sports to psychosocial development is higher in academic staff than in administrative staff.

Conclusion

In this study, the attitude towards sports was evaluated on the basis of academic and administrative staff working at the university. When the literature studies are examined, it has been determined that the attitude scale towards sports developed by Koçak (2014) is generally applied to the students of various faculties and vocational schools of universities, and it is also applied to students who study at primary and high school level, albeit a little. In addition, in the study conducted by Sarı and Taylan (2020) using this scale, a study was conducted on student and graduate groups. However, no study was found in which this scale was applied to university personnel (academic-administrative). In addition to this scale, "interest in sports", developed by Şentürk (2015) with the participation of high school students,

When the participants' attitudes towards sports were evaluated, it was determined that there were significant differences between men and women in terms of gender in all sub-dimensions of psychosocial development, physical development and mental development. It is seen that the awareness of female participants in all these sub-dimensions is higher than male participants. This result is thought to be in parallel with this point of view, the fact that women in general do more research on sports with the effect of their desire to be fit, and the potential to exercise regularly. In the master's thesis study conducted by Gökdağ (2018) using the scale developed by Şentürk (2015), when school administrators were evaluated in terms of gender, it was determined that there was a significant difference between men and women, and this finding also supports this study. In the study conducted by Öztürk (2020) on bank employees using the same scale, when the gender factor was evaluated, male participants compared to females; It has been determined that interest in sports and active sports have higher values in all sub-dimensions.

While adding the marital status variable to the data set, it was thought that single academic and administrative staff could devote more time to social activities such as sports than married ones, so their awareness might be higher, but when the attitude scale towards sports was evaluated in all sub-dimensions, no significant difference was found in the context of marital status.

It is seen that the attitude of the participants towards the positive contribution of sports to psychosocial development in all sub-dimensions is higher in academic staff than in administrative staff. When the answers given by the participants to the sub-dimensions of the scale of attitude towards sports were scored, no significant difference was determined according to the variable of educational status. It is interesting that although a significant difference was determined according to the working fields (academic-administrative) of the personnel, no difference was determined in the variable of educational status. This situation may suggest that the awareness of the personnel working in the administrative units has increased with postgraduate education, as the administrative personnel are now given the opportunity to develop themselves. In the study conducted by Sarı and Taylan (2020), the scale developed by Koçak (2014) was applied to the First and Emergency Aid student and graduate groups, and it was stated that there was no significant difference between these groups in the scale sub-dimension and total scores. It has been determined that the students who are currently studying and graduated have similar thoughts in terms of their attitudes towards sports. In the master's thesis study conducted by Gökdağ (2018) on school administrators using the scale developed by Şentürk (2015), it was concluded that the attitudes of school administrators towards being interested in sports are high. In the study conducted by Öztürk (2020), using the same scale, it was seen that there was no significant difference when the attitude towards sports was evaluated together with the level of education in the context of sub-dimensions.

By re-applying the scales with different study groups and occupational groups, and using a larger sample group, studies can be carried out to contribute to the literature in the context of attitudes towards sports according to occupational groups. In addition, these groups can be exercised within the framework of an activity planning, and their satisfaction and attitude levels can be examined at the beginning and after the exercise.